

Nr 91.

Av herr **Lindhagen**, om skrivelse till *Kungl. Maj:t* angående undersökning i fråga om personalens å rakstugor och frisérsalonger arbetstid och arbetsförhållanden m. m.

Den fara för folkhälsan, som nutidens ekonomiska liv medför, har föranlett undersökningar av olika arbetaregrupperns levnadsförhållanden och försök att på lagstiftningens väg komma dem till hjälp. Härunder inträffar det lätt, att en del mindre arbetsområden undgå uppmärksamhet och få sitta i efterhand. Personalen på rakstugor samt herr- och damfrisérsalonger är en sådan förbisedd yrkesgrupp.

Såsom exempel på, hur det här kan ställa sig, må meddelas något om förhållandena i genomsnitt inom damfrisérsalonger i Stockholm med förbehåll naturligtvis för undantag, som kunna förekomma. Den ordinarie arbetstiden räcker mellan $\frac{1}{2}$ 9 eller 9 f. m. till 8 e. m., men komma kunder in strax före 8 så kan det inträffa, allt efter de nya kundernas antal, att arbetet pågår till 9 eller 10, då en frisering tar omkring en timme. Ofta förekommer också att under sålunda pågående efterarbete nya kunder inläppas. På söndagarna skall det ordinarie arbetet räcka mellan $\frac{1}{2}$ 10 eller 10 f. m. till kl. 7 e. m. men även då förlänges arbetstiden ofta under aftnarna på enahanda sätt som ovan sagts. Någon rätt till viss begränsad arbetstid ha icke biträdena. Middagsrast brukar tillerkännas dem under en tid av omkring en timme, vilken dock ej är utsatt till bestämda tider utan får uttagas när det faller sig och ibland alldeles inställes, när göromålen anses ej medgiva någon rast. Frukostar och kvällar få biträdena medtaga eller laga sig så gott de kunna i lokalen. Någon hel vilodag förekommer icke på hela året med undantag av juldagen och långfredagen. Detta blir en arbetstid under hela året, med frånräkande av nämnda två dagar, av 70 timmar eller mera i veckan. För detta arbete erhålles i regel en betalning av omkring 60 kronor i månaden, men på de större salongerna kunna biträden, som

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 4 saml. 37 häft. (Nr 88—91). 3

äro skickliga i mångahanda göromål, erhålla 70 å 80 kronor i månaden. Biträdena skola bekosta sig själva allting, och således även mathållet.

Det synes uppenbart, att dessa arbetsställen borde åtminstone ingå under butiksstängningslagen såsom ock lärere vara fallet exempelvis i Danmark. För närvarande anses något särskilt behov av bestämmelser i sistnämnda avseende för rakstugor och herrfrisérsalonger icke finnas, enär enligt en allmän överenskommelse dessa stängas klockan 8 e. m. Detta lär även varit anledningen till att de ej medtogos i butiksstängningslagen. Ett dylikt avtal kan dock uppsägas eller brytas. Det gäller dessutom icke för damfrisérsalongerna, för vilka ej finnes någon ordning, beroende på, att de kvinnliga biträdena i dessa ej äro organiserade. Man förbisåg detta, då lagen stiftades och ett ingripande här lär, som sagt, vara synnerligen behöfligt. Uppmärksamheten måste även fästas vid, att i detta senare fack rörelsen idkas dels i öppen butik, dels ock i »privat», för ändamålet förhyrd våning.

Man får hoppas, att Riksdagens skrivelse år 1910 om söndagsvila skall medföra en lagstiftning, som bereder även dessa biträden en hel fridag i varje vecka. För arbetsdagarna behöva de dessutom en lagstadgad normalarbetsdag, men i avvaktan på en sådan tilldragelse kunna de med skäl göra anspråk på att komma under skydd av butiksstängningslagen. Denna senare bör i samband därmed förbättras, så att biträdena icke efter stängningstiden kunna oskäligen hållas till arbete inom lokalen.

Förslag om begränsning av arbetstiden på kvällarna för ovan nämnda biträden väcktes vid 1910, 1911 och 1912 års riksdagar. Förslaget antogs alla gångerna av Andra kammaren och avslogs alla gångerna av den Första. Det hemställes nu för fjärde gången med någon utvidgning av yrkandet

att Riksdagen måtte anhålla hos Konungen om en undersökning rörande personalens å rakstugor samt herr- och damfrisérsalonger arbetstid och arbetsförhållanden samt, i den mån undersökning därtill föranleder, framläggande av förslag till lagbestämmelser i syfte att arbetstiden på kvällarna må kunna begränsas och även eljest de missförhållanden undanröjas, som kunna förefinnas.

Stockholm den 24 januari 1913.

Carl Lindhagen.